

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinskt ord, Pietas, gudaktighet

N:o 5.

Maj 1863.

22 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 8: 17, 18.

17. Äro wi nu barn, så äro wi ock arfwingar, nemligen Guds arfwingar och Christi medarfwingar; om wi annars lide med Honom, att wi ock med Honom komma måge till herrligheten.

Detta språk har den stora swårigheten med sig, att dess innehåll är alltför herrligt, för att få rum i våra tränga och otrogna hjertan; att huru mycket wi än se, höra och fatta af språkets bokstafliga mening, sjelfwa det herrliga innehållet dock stannar utanför hjertat, så att wi ofta sluta med att endast med ögonen se orden och eftersäga dem med munnen; wi kunna icke rätteligen tro, befinna och tillägna oss sjelfwa en så herrlig sak, som den wi här se förkunnad. Äfwen de som tro mest, nödgas dock bekänna detta. Ly betänk blott hwad här säges, neml. att om wi äro Guds barn, wi äro det uti en så sann och verklig mening, att wi äro den store, allsmäktige Gudens arfwingar och den ensödde Sonens medarfwingar uti Hans ewiga herrlighetsrike. Det borde ju anses såsom den största ära och herrlighet för en arm, öwärdig syndare, att blott vara och heta Guds tjenare — en "Guds tjenare" är ju något, som wi med stål wörda — men här, såsom på flera ställen, säger oss Herrans Ande, att wi, som tro på Christum, skola icke blott vara Guds tjenare och tjenarinnor, utan Guds sanna "barn", "söner och öbitrar", "Guds arfwingar" och "Christi medarfwingar". Det hålles ju för en hög adel, ära och herrlighet på jorden, att vara en mäktig och namnkunnig konungs eller kejsares son eller dotter; men hwad är dock det emot att vara sjelfwa det Gudomliga Majestäts barn och arfwinge! Ett sådant barnskap och arf måste ju innebära och medföra en så omätlig rikedom, ära och herrlighet, att ingen menniskotänke kan fatta, ingen änglatunga kan uttala det. Men här skola wi erfara, såsom redan är sagdt, att om wi än med allwar hålla det för sant

och Gudomligt, så kunna wi dock icke få det in i hjertat; det förekommer oss såsom en skön dröm eller dikt; wi weta till slut icke om något häraf är verklighet och sanning. Och dock wilja wi icke hålla Kristus och Hans Apostlar för ljugare. Wi känna blott att det är för mycket stort, för att få rum i våra hjertan.

Nu är det ju likwäl icke en dröm eller dikt; det är ju dock Gudomlig sanning, efter Kristus sjelf sagt det; såsom då Han till Maria talade om sina "bröder" och brukade orden: "Min Fader och eder Fader, min Gud och eder Gud". Swad skola wi då göra, att Gud måtte så öppna våra sinnen, så widt upplåta våra hjertan, att denna stora herrlighet der finge rum? Herren Gud hjelpe oss!

Äro wi barn, så äro wi också arfwingar. Att wi redan här på jorden kunna icke blott vara, utan också weta oss vara Guds barn, det är hwad Apostelen näst förut förklarar, då han i v. 16 talade om det twåfaldiga och samstämmiga vittnesbördet, när Guds Ande vittnar med vår ande, att wi äro Guds barn. På denna wisshet om barnskapet grundar han nu vår wisshet att wi också äro Guds arfwingar, i det han hänsyftar på den allmänna naturlagen, enligt hvilken barnen i ett hus äro arfwingar till föräldrarnas egendom. Men icke dermed nog, att det här på jorden är en naturlag, som gör sig gällande bland alla folk, att arfverätten följer med barnskapet: Gud har också särskildt förklarar, att Hans barn skulle äfwen vara Hans arfwingar. Utom det wi i Bibelns första Capitel läse, att då Gud hade skapat menniskan till sitt beläte, Han äfwen sade: **Hafwer jorden under eder med allt hwad deruppå är, så säger också Kristus om den yttersta domen, att Han då skall äfwen om himmelens boningar säga till sina trogna: "Kommer och besitter det riket, som åt eder tillredt är ifrån verdens begynnelse."** Och huru ofta eljest i Skriften den ewiga saligheten framställes såsom vårt "arf", det står mera tydligt för allas ögon. Dermed har Herrans Ande wanligen welat erinra, hwad som också är hela Evangelii hufvudlära, att wi skola emottaga det ewiga lifwet såsom en fri nåd och gåfwa, att wi icke skola med några egna förtjenster förvärfa det, utan emottaga det på samma grunder som ett barn emottager sitt jordiska arf. Blott detsamma att det är barn, så arfwer det fadrens egodelar, äfwen om det är ett swagt och sjukt barn, ja, en krympling. Arflagen frågar aldrig efter barnets förtjenster och egenheter, utan endast om det är dens barn, hwilkens egendom skall utskiftas. Så beror arfverätten endast af barnskapet, icke af förtjenst. Detsamma säger Apostelen Petrus, att Gud hafwer "föddt oss på nytt, till ett oförgångligt, obesmitadt och orwanfveligt arf" (1 Pet. 1: 3, 4) och Ap. Paulus, att wi äro "arfwingar efter löftet" (Gal. 3: 29), "arfwingar till löftet" (Ebr. 6: 17), d. ä. arfwingar till allt det goda, som war utlofwadt i och med Abrahams fäd, Kristus (v. 18, 19). Des-

utom, att wi skola "ärfwa saligheten" (Ebr. 1: 14), skola "arfwingar blifwa till ewinnerligt lif" (Tit. 3: 7), "arfwingar till den rättfärdighet, som är af tron" (Ebr. 11: 7), "arfwingar till riket, som Gud lofwat" (Jac. 2: 5): alla sådana ord innebära blott detsamma, neml. att saligheten och riket äro arf, icke något som kan köpas och förtjenas, utan endast ärfwas.

Guds arfwingar. Här är nu den stora herrlighet, som intet menniskoförstånd kan fatta, neml. hwad det arfwet innebär, som Gud sjelf skall lemna sina barn. Att det måste wara något omätligt stort, som heter **Guds arf**, eller att wi skola wara arfwingar hos Gud, så mycket kunna wi väl förstå; ja, wi märka äfwen af tydliga Guds löften, att Han skall rentaf göra oss delaktiga af sig sjelf, af sin egen herrlighet och af allt sitt himmelska goda, neml. i den mån som en skapad warelse i det förklarade tillståndet kan deraf emottaga; men arten, höjden och djupet af en sådan herrlighet, kunna wi dock icke i detta lifwet fatta. Ty det är "hwad intet öga sett, och intet öra hört, och i ingen menniskas hjerta uppstigit är". Icke ens den lärjungen, som Jesus utvalde, och hwilken synes mer än någon af Apostlarna fått Guds wäsende och råd sig uppenbarade — icke ens han war i stånd att närmare beskrifwa hwad Guds barn "warda skola"; men så mycket kunde han dock säga, att wi skola "warda Honom like" och skola så "se Honom såsom Han är." Låtom oss något stanna wid detta ställe, neml. 1 Joh. 3: 2; ty af det korta, Apostelen der talar, kunna wi dock erhålla det nödigaste begrepp om hwad Guds arfwingar hafwa att wänta. Apostelen wiste om sig och andra mogna, att de woro Guds barn — derom talar han med det närvarandes wisshet — men från deras förhållande såsom barn öfvergår han till deras förhållande såsom arfwingar, alldeles så som Ap. Paulus i vår text; men hwad nu arfwingarne skola få och blifwa, derom kunde Johannes endast tala såsom om något afsläpset, ännu icke uppenbaradt; och dock säger han, att så mycket war wist och afgjort — "det wete wi", säger han — "att när Gud blifwer uppenbar, då warda wi Honom like och så se Honom såsom Han är". Blott det, att wi så "se Gud såsom Han är", att wi icke mer skola se i den dunkla spegeln, det "mörka talet", utan se Honom ansigte emot ansigte; icke mer känna "endels", utan jag "skall känna Honom så, som jag och stånd är" (1 Cor. 13: 12), jag skall med alltid oförminskad hänförelse ståda alla dessa fröjdwäckande fullkomligheter, af hwilka Gudomswäsendet är omstråladt: blott detta måste ju medföra en osäglig salighet, beundran, kärlek och glädje. Ja, om menniskor och änglar skulle söka att med korta ord utsäga hwari de förlösfades salighet skall bestå — hwad kunde de säga mera rikt än detta: "De skola se Gud". Först skola de derigenom wara för ewigt fria från det dunkel i tron, den otrygghet i samwetet och det qwal i känslan, som tillhör detta lifwet. Då wi här wandra i tron och icke se Honom, då Han och tidtals undandra-

ger oss känslan af sin nåd; så blifwa wi här ofta otrögga och bäsrande, särdeles då wi efter nya förseelser känna samvetets och lagens anklagelser och satans glöddande stott. Allt detta skall nu hafwa en ända. Wi skola "se Honom såsom Han är", den ewiga kärleken och troheten. Men för det andra, skola wi och wid Hans ansigtes åskådande uppfyllas af de saligaste fröjder öfwer Hans eigna Gudomliga fullkomligheter, Hans omätliga höghet och majestät, Hans ewiga wisshet, makt och storhet, Hans oändliga kärlek, mildhet och skönhet. Kunde drottningen af rika Arabien säga om Salomos herrlighet: "Salige äro dina män och tjenare, som alltid för dig stå och höra din wisdom" (1 Kon. 5: 10: 8), då äro wisserligen de, som ständigt stå inför Guds anlete och se Hans herrlighet och Lammets, mera än saliga. Och nu har vår Herre Kristus uttryckligt sagt: "Gader, jag will att der jag är, skola och de wara med mig, som du mig gifwit hafwer; att de skola se min herrlighet, som du mig gifwit hafwer" (Joh. 17: 24).

Men vidare säger Johannes, att wi genom detta Guds åskådande äfwen skola warda Honom like. Apostelen antyder, att Guds saliga åskådande skall hafwa den werkan på oss, att wi "warda Honom like", såsom om wi i våra personer då skola upptaga en återglans af den herrlighet, som från Honom utstrålar. Ja, kunde Moses ansigte blifwa liknande blott derigenom, att han på Sinai stod inför Guds ansigte; och kunna wi redan här, blott genom att i tron och anden råda Gud, "warda förklarade" ("förwandlade") "uti samma beläte, ifrån den ena klarheten till den andra" (2 Cor. 3: 18), wisserligen måste då, när wi så se Honom ansigte mot ansigte, Hans bild aspråglä sig på oss uti en helt annan fullkomlighet än här. Men sättet, huru wi skola göras Honom like, må nu wara åt Gud anbefaldt — så mycket är dock wist, att Han nu skall fullkomligt återställa det "beläte af sig", hwar till Han i beynnelsen skapade människan och hwilket i syndafallet förlorades. Vår Apostel säger uttryckligt: "Såsom wi hafwa burit den jordiskas (Adams) liknelse, så skola wi och bära den Himmelskas liknelse" (1 Cor. 15: 49). Vårt hjerta skall då icke wara, såsom nu, en outtömlig källa af syndor och qwal, utan Christi helighet och kärlek skola då bo uti oss. Vårt förstånd skall då icke mer wara omhöljdt af den fallna naturens mörker, utan uppfyllt med ljus af Guds eget ljus. Vårt samwete skall då icke mer hafwa denna oro, anklagelse och rädsla uti sig, som här alltid plågade oss, utan det skall då wara alldeles lugnt och fridfullt i Guds kärlek och i känslan af vår då inneboende helighet. Wi skola då aldrig mer synda emot vår Gud — aldrig mer föra denna klagan: "Det goda, som jag will, det gör jag icke; det onda, som jag icke will, det gör jag"; utan wi skola då fullkomligt kunna wara så goda, fromma och heliga, som wi här önskat, och ännu mycket mer än wi här i tiden kunna önska. Vår kropp skall då icke mer wara behäftad med skadliga begärser, eller med sjukdom och swaghet, utan alltid ren och skön,

friskt och starkt och lätt; ty den skall nu vara "Christi förklarade lif". Herren säger uttryckligt: "Då skola de rättfärdiga själar såsom solen i deras Faders rike" (Matth. 13: 43). Vi skola wara "Sonom like", då Guds egna fullkomligheter afspekula sig i våra själar och kroppar och hafwa öfwer dem ett fullkomligt herravälde, då wi åter hafwa de egenskaper, som tillhörd Guds beläte och wäsendtliga tillhöra hwarje god ande — såsom Gud sjelf måste hafwa skapat oss. Och i stället för den oro, smärta och smärta, som oheliga sinnesrörelser och begär medföra, skall nu i våra hjertan wara en outtömlig springkälla af heliga, rena och aldrig grumlande wedergäldelser. Sådant och mycket mer måste höra dertill, att wi skola wara den helige och salige Guden like.

Men särskildt säger oss Skriften, att wi skola wara Gud like i kärleken (Matth. 5: 45, 48; 1 Joh. 4: 7, 8), såsom också kärleken är en sådan hufvud-egenskap hos Gud, att Johannes säger: Gud är kärleken. Wara wi nu Gud like i kärleken, då måste wi wara salighet till en betydande del skola bestå uti den sanna kärlekens tillfredsställelse, neml. af att se hela den oräkneliga skaran af frälsta själar åtnjuta samma ära, salighet och trygghet, som wi. Vår Apostel säger också särskildt, att när profetotidens villkor hafwa slut, när profetiorna och tungomålen återwända, kärleken dock "aldrig wänder åter". Om denna kärlekens fröjd, neml. af att se så många saliga, kunna de trogna göra sig en föreställning genom den började erfarenhet deraf, som de redan här hafwa, när de se Guds nåd blifwa mäktig öfwer själar. Tänk då, när wi i Guds paradisk skola stå uti öfwer de oräkneliga skarorna af menniskor, som alla förut kämpat med synd, faror och räddhåga, men nu stå saliga och trygga i Guds rolighet, och då denna salighet genom kärleken wexlas och sprides till alla, genom det glada inbördes meddelandet och genom själs inverkning på själ — ja, ännu en gång sagdt: tänk, när alla Guds barn, som förstördde warit i de fyra wäder, äro församlade i sin Faders rike, och alla med samma erfarenheter i det wäsendtliga, neml. af sin egen myckna synd och af Guds stora barmhertighet, tillfärsamhet och trohet; och då wi nu med förklarade och fullkomnade själsförmögenheter skola på det lifligaste minnas alla de prof af Guds hjälp och långmodighet, som wi i tiden upplefde, och skola nu förstå hela sammanhanget i alla dessa erfarenheter: wälsjerligen skall allt detta uppfylla våra hjertan med en outfäglig salighet. Skriften säger oss, att wi då skola icke kunna sakta lifwa Guds nåd, utan skola "med hög röst ropa": "Salighet som sitter på stolen, vår Gud och Hammet" (Uppb. 7: 10.) Då skall i högsta mening sannas hwad 126:te Psalmen säger: "När Herren Zions fångar löjande warder, så skola wi wara såsom drömmande. Då skall vår mun full med löje wara och vår tunga full med fröjd." Då skola wi wid minnet af den tilltryggalagda wandringen och i åtnjutandet af Guds salighet ut-

brista: Är detta det arf, som kostade Jesu Christi blod! O, wälsignade lösepenning och wälsignade kärlek! Är detta trons anda lyft? Är detta den herrlighet som Skriften talade om? Är detta slutet på mina bedröfwelser, mina förödmjukelser, mina böner och strider? Då war wisseligen mödan ringa mot en sådan winning. "Och ingen dödd skall sedan wara; icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon wärk warder mer; ty det första är förgånget".

Äf sådana Skriftens ord, om wårt arf hos Gud, kunna wi wäl få någon föreställning derom; men omöjligt kunna dock beskrifningen och föreställningen här motswara saken. Tänk blott, om du tror att Gud är både kärleken och allmachten, hwad dessa twenne Guds fullkomligheter lofwa! Blott hwad jag redan här, på en genom synden förbannad jord, kan skåda af Guds kärlek och makt, förwissar mig, att någon omätligt stor herrlighet wäntar dem, som Gonom älska. Och dock skulle jag icke wåga att säga mycket derom, om icke Gud sjelf sagt oss det förut. — Men wi gå nu att betrakta hwad widare följer i texten. Apostelen säger icke blott: "Guds barn och arfvingar", utan tillägger ännu:

Och Christi medarfwingar. Tänk hwilka ord! Detta tillägg förklarar på ett ännu mer hänförande sätt den ärofulla arten af wårt arf. Här får jag närmare skåda den höga betydelsen af orden "Guds arfvingar". Tänk, när wi skola wara "Christi medarfwingar", den ewige Sonens, då måste det wisseligen wara ett öfvermåttan stort och ärofullt arf! Och då märker jag hwilket allwar, hwilken fullkomlig mening, som ligger i orden "Guds barn", neml. att wi äro det i den verkliga betydelsen, att wi ock äro den enfödde Sonens "bröder", att "Hans Fader är vår Fader och Hans Gud är vår Gud" (Joh. 20: 17). Men hwilken menniskotänke kan fatta hwad den enfödde Sonens arf innebär! Om wi rätt besinna hwad här säges, så skola wi blott stanna i förundran och bekänna att wi snart sagdt ingenting här af tro. Här talas om den enfödde, ärofulle Sonen, som hafwer wunnit och förwärfwat riket; och wi skola wara Hans medarfwingar. Då måste wißt wårt arf icke blott wara öfvermåttan stort, utan ock i det säkraste förwar. Den enfödde Sonen kan ju aldrig förlora sitt arf. Andre, som i Skriften kallas Guds söner, hafwa fallit och förlorat sina arf, såsom Adam och de fallna änglarna; men Fadrens enfödde hafwer så stått profwet, att Han wunnit och aldrig kan förlora riket. Dersöre kunna icke heller de, som stå i förening med Gonom, gå miste om arfwet — derom kunna de wara i den högsta trygghet och wisshet, allenast genom sin förening med Gonom. Wi hafwa ock desutom ett oåterkalleligt fastebref på arfwet, ett testamente, som aldrig kan ändras mer, sedan det är "stadfästadt", icke blott med Hans ed (Ebr. 6: 17), utan ock med "Hans död, som testamentet gjorde" (Ebr. 9: 15 -- 17). Christus har sjelf dött för arfwets förwärf-

wande och testamentets beseglande, och är tillika sjelf den egentlige "arfwingen" till riket (Ebr. 1: 2; Matth. 21: 38), "den förstfödde bland de många bröderna" (v. 29). Äro wi nu Hans "medarfwingar", så hafwa wi wisserligen i Honom en säker borgen för vårt arf. Och likwäl har Herren derjemte gifwit oss pant eller handpenning på arfwet, den Heliga Ande i hjertat, hwilken uttröckligt kallas "vårt arfs pant" (Eph. 1: 14). Detta hwad war trygghet om arfwet angår. — Hwad åter beträffar arfwets omätliga storhet och herrlighet, så kunna wi derom icke i denna tiden mycket säga, neml. om hwaruti wi skola blifwa delaktige med Kristus. Wißt säger Han sjelf: "Jag hafwer gifwit dem den herrlighet, som du mig gifwit hafwer"; wißt säger Han äfwen, att wi skola inträda i samma saliga boningar som Han: "Gader, jag will, att der jag är, skola ock de wara med mig, som du mig gifwit hafwer"; ja, Han säger ännu mer: "Den der winner, honom skall jag gifwa att sitta med mig på min stol" (Upp. 3: 21), och Skriften säger, att wi skola "regera med Honom", att Han "hafwer gjort oss för war Gud till konungar och prester" o. s. w.; men wi måste bekänna, att allt sådant endast bländar oss, det är för mycket herrligt, för att af oss fattas. Derjemte se wi ännu alltsammans blott uti det "mörka tal", hwarom Paulus skrifer i 1 Cor. 13. Det är först då, "när vårt lif, Kristus, blifwer uppenbaradt, som ock wi warda uppenbarade med Honom i herrligheten" (Col. 3: 4), och först då skola wi förstå hela innehållet af denna höga hemlighet. Men emellertid äro blott de orden "Christi medarfwingar" en källa till de högsta aningar om någon outhärlig herrlighet. Wänte blott Gud behålla oss i sin nåd och sanning, tilldess wi få emottaga det som utlofwadt är! Arfwet är wisserligen ett "oförgångligt och oöwanskeligt arf", "förwaradt i himmelen"; men Herren säger dock till oss: "Håll det du hafwer, att ingen tager din krona"; "war trofast intill döden, så skall jag gifwa dig lifwets krona"; och åter: "Den der winner, han skall allt detta få ega." Så länge wi äro på jorden, stå wi alltså ännu på ett wigtigt prof; men det profwet är hufwudsakligen detta: om wi i alla pröfningar och strider kunna ännu alltid förblifwa i förening med Kristus; ty det säkra är, att blott "i Honom är lifwet", att "den Sonen hafwer, han hafwer lifwet." Stå wi endast i förening med Honom, så gå wi alltid till det ewiga arfwets emottagande. Men ett hufwud=drag, som då utmärker oss, så sannt det war hufwud=draget hos Honom, är det, hwarom Apostelen nu tillägger:

Om wi annars lide med Honom. Detta är löpare=banan till herrligheten. Wi hafwa wäl arfsrätten endast genom barnas=skapet, den är wäl förwarfswad endast genom Christi lidande, men "wädjobanan" till arfwets emottagande är denna: "lida med Honom". Detta Apostelens tillägg är af synnerlig wigt, såsom ett utmärkande kännetecken på de sanna arfwingarna, de äkta barnen

(Ebr. 12: 8). dels till att väcka och affstilla ifrån Guds barns antal dem, som falskeligen inbilla sig delaktighet i arfwet, då de likväl icke äro Christi efterföljare, dels ock till tröst för dem som lida med Honom, men lida så, att de ofta äro färdiga att misträsta. Därom oss då väl betänka dessa ord: "Om wi annars lide med Honom." Här säger oss Apostelen, att wi äfwen i lidandet skola hafwa delaktighet med Kristus, hwilken gick genom lidande till herrlighet. Det är en så afgjord och bestämd Guds ordning att lidande skall föregå herrligheten, att äfwen Kristus, såsom vår föregångare och föresyn i allting, har gått denna väg och uttryckligt förklarar, att wi deruti skola efterfölja Honom. Han säger: "Hwilkén mig efterfölja will, han wedersäge sig sjelf och tage sitt kors på sig hwar dag och följ mig" (Luc. 9: 23). Hwad Kristus på jorden led, måste betraktas i twenne särskilda afseenden. Först led Han såsom försonare för våra synder; för det andra war lidandet Hans väg till herrlighet. Hwad försoningslidandet angår, deri war Han alldeles ensam. Han "trampade winpressen allena och ingen af folket war med Honom". Han allena tillfredsställde den Gudomliga rättfärdighetens kraf; Han allena förtjente åt oss rättfärdighetens lön, det ewiga arfwet. Men i det andra afseendet war Han vår föresyn och vägvisare; i det afseendet måste wi "följa Hans fotspår" och wara Honom like. Skriften lärar uttryckligt äfwen om Honom, att Han haft att kämpa och segra för sin upphöjelse, och att Han häruti skall wara vårt föredöme och mönster; såsom då Han sjelf säger: "Den der winner, honom skall jag sitta låta med mig på min stol, såsom ock jag wunnit hafwer och är sittande worden med min Fader på Hans stol" (Upp. 3: 21). Äfwen i Ebr. 12: 2 uppmanas wi att i detta afseende "se på Jesum, hwilken, för den Honom föresatta glädjen (gr. t.), led korset och åtkade intet smäleken, och är sittande på högra handen på Guds stol". Lidandet är således den lott, som alla Christi medarfwingar här på jorden hafwa gemensam med den "förstfödde". Alla arfwingarna måste komma till sitt arf genom bedröfwelse — somliga "genom mycken bedröfwelse".

Men här bör nog märkas, att Apostelen icke säger blott: Om wi lide; utan så säger han: "Om wi lide med Honom*"); ty icke utgör hwarje lidande ett tecken på Christi medarfwingar — "den ogudaktige måste ock mycket lida"; och allt hwad lefwande är på jorden, lider — utan här är fråga endast om det lidande, som wi hafwa genom föreningen med Kristus och i Hans efterföljelse, neml. icke blott werldens fiendskap och försmädelse, utan ock all den anfäkning af synden, köttet och satan, som är en följd just af vår förening med Kristus; och ändtligen det li-

*) Såsom sammanhanget nödwändigt fordrar att detta ställe öfversättes, ehuru ordet "Honom" icke är utfatt i gr. t. Jemf. 2 Tim. 2: 11, 12.

lande, som utgör Fadrens aga, hwilken alltid utmärker Hans äkta barn. Först är det en i Ordet afgjord sak, att "alla de, som wilja gudeligen lefwa i Christo Jesu, måste lida förföljelse" (2 Tim. 3: 12); såsom Christus uttryckligt säger: "Lärsungen är icke förmer än hans mästare; hafwa de förföljt mig, så skola de också förfölja eder". Därföre, om någon will wara en Christen, be-
 rämmer sig af tron och hoppet på den ewiga saligheten, men har en så beskaffad christendom och gudaktighet, att han på samma gång kan stå wäl med werlden, wara aktad och älskad af den allmänna hopen, så ligger blott deruti ett hemskt och afgörande tecken på arten af hans gudaktighet — ett tecken, att han icke är en sann och trogen Christi efterföljare. Herren hafwer det sagt (Joh. 15: 20; Matth. 10: 25, 34, 39). Vidare hörer till lidandet med Christus allt det lidande af synden och satan, som wi hafwa blott därföre, att wi kommit i förening med Christus. Såsom Christus har werldens synder med ångest och nöd, så att Han kämpade, bad och swettades i örtagården, så måste också alla de, som hafwa Christi Andä, hafwa ångest, kämpa och bedja för den inneboende synden. Såsom Christus war frestad och anfäktad af djefwulen, så måste också alla trogna här warda af samma fiende förföljda med pinsamma frestelser och alldömande skott. Om någon will wara en Christen, men har en så beskaffad tro och gudaktighet, att synden icke plågar honom, djefwulen icke frestar och anfäktar honom, utan han är alltid stark, modig och lugn; så har han deri ett betänkligt tecken att hans tro och gudaktighet äro falska. Alla heligas historia bekräftar detta. — Andtligen säger Christus, att de äkta grenarna blifwa rensade, de så icke wäxa frukt och i ostördt lugn, såsom de grenar, hwilka endast skola till slut brännas. Och Apostelen säger: "Ären I utan aga, så ären Joäktä, och icke barn". Och åter: "Då wi dömdes warda, så warda wi näpste af Herran, på det wi icke skola med werlden fördömdes warda." Här af följer, att de som icke i tiden warda näpste och dömdes, de skola sist med werlden warda fördömdes. — Men detta dömande och näpsande måste, såsom förut är sagdt, noga ställas från de samwetsawal eller de straffdomar, hwarmed också de ogudaktige warda plågade. Lidandet med Christus kan aldrig rätt igenkännas, om wi icke först iakttaga, att personen måste wara ett Guds barn, som förut i detta Cap. är beskrifwet; en själ, som är dödad ifrån lagen och nu lefwer i Christo (v. 1 o. 2), som är andligt finnad (v. 5), icke lefwer och wandrar efter köttet, utan efter Andan (v. 4, 13), ja, drifwes af Guds Andä, barnaskepets Andä, och i denna Ande ropar: Abba, färe Fader (v. 14, 15). En sådan själ erfar, att hon har fått en hel mängd nya lidanden, såwäl af sin egen inneboende ondskä, som af djefwulen och werlden — lidanden, som hon förut icke wiste af. Alla sådana lidanden hafwer hon således blott därföre, att Christus är i henne; och då utgöra de wisserligen säkra tecken på en Christi medafswinge, som nu uppoffras för det arf, han skall emottaga.

Will du nu icke hafwa sådana lidanden med Christus, så må du icke heller inbilla dig att du en gång skall ärfwa herrligheten med Honom. Många wilja wara Christna, wilja och till slut blifwa medarfwingar med Christus, men wilja icke här lida något med Honom, utan äro så ömtåliga, att om de blott få den minsta stöt, ett hårdt ord eller ett bittert omdöme, så äro de genast färdige att antingen klaga och ropa öfwer sitt lidande, eller och göra en sådan wändning i sin christendom, att de skola återwinna werldens gunst. Likaså wilja de gerna hafwa del i det ljusliga, som Evangelium talar, men någon försakelse, något öddande af köttets lustar wilja de icke weta af. Om de wore uppriktiga och hade nya födelsens kraft i sina hjertan, men endast ledo af stor swaghet, såsom alla trogna måste widkännas swaghet och brist, så skulle de dock af hjertat straffa sig för sådan swaghet och otrohet; men när icke detta sker, utan de rentaf uppgöra för sig sjelfwa en maktigare wäg, förswara sin werldsligställighet och sitt fria lefwerne efter köttets lustar, då hafwa de wisserligen ett betänkligt tecken, såsom förut är sagdt. Då skola de samnerligen blifwa bedragne i sitt hopp om den himmelska herrligheten. Luther säger: "Christus skall på den yttersta dagen då icke erkänna dig för sin broder och medarfwinge, utan skall fråga dig: Swar har du din törnekrona? Swar har du korset, spikarna och pilen? Han skall fråga dig om du warit en flyggelse för hela werlden, såsom Han och alla Hans lemmar ifrån tidens begynnelse hafwa warit. Om du då icke kan bewisa sådant, så skall Han icke kunna hålla dig för sin broder och medarfwinge." Korseteligen: Wi måste alla här lida med Christus, eller skola wi icke komma med Honom till herrligheten. Detta är det första wi här böre lära.

För det andra hafwa och alla lidande Christna här en stor tröst, neml. den, att lidandet icke innebär något ondt tecken, såsom om Gud icke wore deras rätt och hulde Fader, då de här måste hafwa så mångahanda lidanden. Det kan annars förekomma oss mycket besynnerligt, att när wi börjat tro en så hög nåd hos Gud, neml. att wi äro Hans barn och arfwingar, Christi bröder och medarfwingar, wi likwäl icke här så njuta det till godo, utan twärtom ofta wara mer än andra menniskor plågade, med utwärtens strid och inwärtens räddhåga, och se andra menniskor mera lyckliga och sorgfria; såsom i Asaphs psalm klagas: "Jag hade sånär stapplat med mina fötter, mina steg hade fulltnär sluntit; ty mig förtröt om de stortaliga, då jag såg att för de ogudaktiga wäl gick; de äro lyckosamme i werlden och warda rike; de äro icke i olycka, såsom andra menniskor; och jag warder plågad dagligen och min näpsti är hwar morgon för handen" (Ps. 73). Ut i denna frestelse blifwer det gansta nödigt, för att icke rentaf falla i otro, att gå samma wäg till ljus i frågan, som Psalmisten der omtalar: "Jag tänkte, att jag det begripta måtte, men det war mig för swårt; tilldess jag gick in i Guds helgedom och

märkte uppå deras ända" — neml. både de ogudaktigas ända och de rättfärdigas. Om de förra säger han: "Du satte dem på det hala och störtade dem i grund. De förgås och få en ända med förskräckelse." Men mig håller du wid min höggra hand; du leder mig efter ditt råd, och upptager mig på ändalykten med ära." Detta är nu hwad och Apostelen här vill lära oss. Han vill föra oss in i "Guds helgedom"; han vill öppna vår andliga syn, att wi skola märka på den nåd och herrlighet, som ligger förhölld under den tuktan och det lidande, wi här hafwa med Kristus; då deremot under en kort lust i synden fördöljer sig den ewiga fördömmelsens qwal. Sådant wille och Kristus lära oss med berättelsen om den rike mannen och Lazarus (Luc. 16: 25). War då wis och låt icke bedraga dig. Har du blifwit ett Guds barn, har du blifwit en sådan menniska, som icke mer kan finna ro i synden och werlden, men icke heller kan finna ro och tröst i din egen fromhet, utan måste alltid söka och hafwa din frid i Kristus, Hans förtjenst och Hans nåd; så wet, att allt lidande, som sedan möter dig, inre eller yttre, äfwen om det är något mycket besynnerligt och sårskildt, utgör endast ett ytterligare tecken, att du är ett Guds barn, som nu uppfostras för himmelen. Glöm aldrig de redan anförda orden: "Ären I utan aga, så ären I oäkta och icke barn". "Hwar I nu liden agan, så ställer sig Gud till eder såsom till barn". Han säger sjelf uttryckligt: "De jag älskar, dem agar jag och näpser". Och ju herrligare Han vill göra ett barn, desto noggrannare är Han wid dess uppfostran. Det är och endast denna aga som gör, att wi aldrig få ro för våra synder. Har du den erfarenheten, att sedan du kommit till tro och förening med Gud, så har du aldrig mera ro för ditt förderf, utan upptäcker den ena synda-sarten efter den andra; så wet, att detta är blott en följd af den Helige Andes tilltagande ljus och tuktan. När den ena frestelsen efter den andra plågar dig, och ditt värsta är, att du måste känna hwarje frestelse såsom en synd och brottslighet, och du fruktar dertfore att Gud måste vredgas på dig, ja, tröttna med dig; så är det wisserligen en swår konst att kunna räkna sådant för ett lidande; du räknar det blott för synd och ogudaktighet. Men låt icke förwilla dig. Att det är synd i dina frestelser, kan ju aldrig nekås; men om nu sådan synd ångslar och be- dröfwar dig, så måste den ju utgöra ditt lidande. Har du twärtom ännu din trefnad och ro i synden, då må du icke kalla henne ditt lidande — och då lär du icke heller ångslas, gråta och qwida öfwer henne — men om hon werkligen är ditt lidande, så måste hon ju äfwen så betraktas; såsom och Ap. Jacob så betraktar våra frestelser, då han säger: "Salig är den man, som tåligt lider frestelse; ty då han bepröfwad är, skall han få lifwets krona" etc. (Jac. 1: 12). Och hwad är det, han här menar med "frestelse"? Det förklarar han genast, då han tillägger, v. 14: "Hwar och en war- der frestad, då han af sin egen begärelse dragen och lockad war- der." Om sådan frestelse säger han: "Salig är den man, som

tåligt lider frestelse». Att synd och frestelse nu äro ditt lidande, det gör den inneboende Anden. Och sådant vittnar att du är under tuktan och uppfostran för något annat lif än detta. Likaså, om du har den erfarenheten, att du aldrig mer kan få hafwa någon jordiskt lycka och glädje ostörd, utan hwadhelft du företager, skall du alltid lida, och att allt detta mer och mer vänder din blick till den ewiga glädjen, så wet, att allt detta utgör ett tecken af Guds omsorg om din själ och en uppfostran för en bättre werld än denna. Genom allt hwad du lider, blifwer den gamla menniskan alltmera utmattad och dödad, din tro alltmera renad, bönen och ordet alltmera behöfliga och en salig hädanfärd alltmera kärkommen. Sådant åsyftar Gud, som i allt ser på vår ewiga wälfärd. Vårt lidande är således en werkan af Hans faderliga kärlek och åsyftar att wi skola alltmer warda Hans Söns beläte like.

Att wi ock med Honom komma måge till herrligheten. »Det är ju ett fast ord», säger Apostelen på annat ställe, »då wi med, så skole wi lefwa med; lida wi, så skole wi med regera» (2 Tim. 2: 11). Här säger han nu: Lide wi med Honom, skole wi ock »förherrligas med Honom». Detta är ju en ousäglig tröst för alla dem, som här lida med Kristus. Här hafwa de haft en så hög ära, att de fått »lida med Honom»; och der skall deras ära blifwa så stor, att de ock skola »förherrligas med Honom». De skola icke blott i tiden följa Honom i lidandet, utan skola ock i ewigheten följa Honom i upphöjelsen. Här i tiden hafwa de haft samma fiender som Han, samma strider som Han; de skola ock hafwa del med honom i segren och herrligheten; de skola uti allt wara Hans »medarfwingar». Men, är nu allt detta sannt, är du i en så verklig mening Guds barn, att du är Christi broder och medarfwinge och skall fäst med Honom dela den ewiga herrligheten, lemna då gerna åt werlden hennes prål, rikedom och ära, hwilket allt till slut, när det hunnit till sin höjd, intet annat är, än att hon är den ofalige djefwulens barn och medarfwinge till den ewiga fördömmelsen (Joh. 8: 44; Matth. 25: 41); ja, låt hela din återstående wandringstid wara blott en förberedelse för det herrliga lif, i hwilket du en gång skall inträda. Och om du derföre här på jorden måste åtskilligt lida med Kristus, så räkna icke mycket derpå, då du likwäl går att emottaga en sådan herrlighet. När wi en gång hunnit så långt, att wi erfara hwad denna herrlighet will säga, skola wi wisserligen räkna allt jordens lidande deremot för ett intet och gerna, om det gällde, för den herrlighetens krona ännu gå i tusen år på jorden i det bittraste martyrskap. — Så har Apostelen sett det, när han nu widare tillägger:

18. Ty jag håller det så före, att denna tidens wedermöda är icke lika emot den herrlighet, som på oss uppenbaras skall.

Uti dessa ord kunna wi säkert alla instämma efter förståndet och med munnen. Om detta är nog, så är redan allt wäl.

Men huru djupt vi mena det, skall vårt hela lif bewisa. Huru djupt Paulus ment det, bewisar hela hans apostla-werksamhet. Se huru han ilar från ort till ort emot de grymmaste fiender, emot "bojor och bedröfwelser", blott för att hjälpa så många själar som möjligt till salighetens ljus. Det har således varit en i hans hjerta brinnande öfvertygelse, att alla tidens lidanden icke wore att likna wid den herrlighet, som på oss uppenbaras skall. Han hade dock haft mycket flera och swårare lidanden än någon af oss. Ut i 2 Cor. 11: 23—28 upptecknar han ett långt register på sina lidanden och säger: "Jag hafwer mer huga fått, jag hafwer oftare varit fången, ofta varit i dödsnöd; af Judarna hafwer jag fem gånger fått fyratio slag, ett mindre; tre gånger har jag varit stupad med ris; en gång stenad; tre gånger hafwer jag varit i sleppsbrott; jag har varit i farlighet i floder, i farlighet ibland mördare, i farlighet ibland Judarna, i farlighet ibland hedningarna, i farlighet i städerna, i farlighet i öknen, i farlighet ibland falska bröder; i möda och arbete, i hunger och törst" etc. Och dock säger han ur djupet af sitt hjerta: "Jag håller alla tidens lidanden icke vara att likna wid den herrlighet, som på oss skall uppenbaras. Härtill har dock utan twifwel mycket bidragit, att Gud hade en gång förunnat denne Apostel en sådan blick in i den himmelska herrligheten, som åt ingen af oss. Apostelen säger, att han wardt "uppryckt till den tredje himmelen", "till paradiset", och "hörde ousägliga ord, hwilka ingen menniska säga må"; ja, att han icke ens wiste "om han war i lekamen, eller utom lekamen" (2 Cor. 12). Om och vi hade haft någon sådan erfarenhet, så skulle äfwen vi utan twifwel räkna allt hwad jorden hafwer, både lust och bittert, för ett intet. Men om vi nu äro så beskaffade, att vi wäl med munnen kunna eftersäga dessa Apostelens ord, men så snart en wedermöda, ett lidande träffar oss, genast blifwa otåliga, klaga och qwida; så är wist hufwudorsaken den, att den närwarande wedermödan synes och kännes, men den tillkommande herrligheten är oss ännu fördold. Men vi äro dock wisserligen icke utan skuld i denna vår lentro och otålighet; ty om vi mera sökte trons och hoppets föröfvelse, så skulle vi också hafwa mera deraf. Derföre wore det wäl wärdt att vi något flitigare betraktade dessa ämnen och anropade Gud om Hans nåd, att få dem in i hjertat.

Denna tidens wedermöda — eller: "Den närwarande tidens lidanden." Med de orden erinrar Apostelen, att huru bittra våra lidanden än äro, de wara dock endast denna korta tid (om vi äro Guds barn). Äfwen i 2 Cor. 4: 17 anmärker Apostelen om vår bedröfwelse, att den är "timmelig" eller hastigt öfvergående, men herrligheten "ewig". Detta borde vi alltid wäl befinna; ty vi hafwa alla den arten, att, när något lidande påkommer, det tyckes oss såsom om det wore oändligt, och genom denna falska föreställning blifwer lidandet mångdubbelt swårare.

Vi borde derföre flynda att besinna, att det skall snart hafwa slut. Om det ock wore sådant, att det warade vår lifstid igenom, så är det ju dock endast en kort stund emot den oändliga ewighet, som wäntar oss. "Tiden och ond är min eländes tid", sade den hundra-årige patriarken. Snart skola alla lifswets erfarenheter wara bakom vår rygg. Derföre säger åter Apostelen: "Tiden är kort. De som gråta, ware såsom de intet grete; och de som fröjda sig, såsom de fröjdade sig intet; ty denna werldens wäsende förgås". Har du något mycket bittert lidande, så förj dock måttligt; det warar icke länge, "tiden är kort". Sådant betänkte Moses, då han "wille mycket heldre lida bedröfwelse med Guds folk, än till en tid hafwa lust i synden; och höll Christi försmädelse för större rikedom, än de hafwor uti Egypten; ty han såg efter lönen". Då nu aldrig det ändliga kan liknas med det oändliga, så är redan detta tillräckligt till skäl, att räkna alla tidens lidanden för intet värda, emot den tillkommande herrligheten, hwilken blifwer ewig och utan ända. Desutom är ock intet Guds barns lidande utan sin åtföljande hugswalelse. Herren är när oss i nöden och gläder våra hjertan med sin nåd; hwarom Apostelen säger: "Såsom Christi lidande är mycket kommet öfwer oss, så kommer ock mycket hugswalelse öfwer oss genom Christum" (2 Cor. 1: 5). Derföre är wisserligen allt vårt lidande mycket ringa, emot den "ewiga och öfwer all mätta wigtiga herrligheten".

Den herrlighet som på oss uppenbaras skall. Märk orden: "som uppenbaras skall". Här är orsaken, hwarföre wi så ogerna lida något: Herrligheten är icke ännu uppenbarad; wi se den icke med ögonen, den är oss ännu fördold, och vår tro är swag. Luther säger: "Om det blott wore en herrlighet, som man såge för ögonen, o, hwilka sköna och tåliga martyrer skulle wi icke då wara! Om någon stode på andra sidan af en flod, med en kista full med dukater, och ropade: Den som will wäga och simma öfwer, honom skola dessa dukater tillhöra; hwilket simmande skulle icke då uppstå, för de dukaternas skull, som man såge för ögonen!" Ja, huru många exempel härpå ser man icke i hela werlden, neml. huru menniskor sitta och arbeta, wäga och lida, när blott lönen är synlig! Huru wägar icke en sjöfarande sitt lif på de mest äfwentyrliga haf, blott derföre att han anser sig wis om lönen, när resan är öfwerstånden! En köpman sikar och reser hela werlden omkring och wägar både kropp och själ, blott för att winna gods och penningar. Huru mången yngling arbetar icke dag och natt på de mest nedtryckande studier, blott derföre att han ser för ögonen de utmärkelser, den frans och de borgerliga förmåner, som wänta dem, hwilka lyckligt genomgått profwen! Men här, då Gud bjuder oss att kämpa för en ewig krona och herrlighet, då äro wi så tröga, owilliga och wanmäktiga, att wi knappast förmå oss att med Guds ord och bönen underhålla

moder andliga lif, mycket mindre vilja wäga och lida något för Christi skull. Och hwarföre? Endast derföre, att den utlofwade herrligheten icke ännu är uppenbarad. Wi se icke för ögonen, att när lifswets resa är slutad, Gud skall införa oss i sitt paradisk och på den yttersta dagen gifwa oss icke blott en skön, stark och finande kropp, utan ock en så stor herrlighet, att wi skola "warda Gonom like" — och skola nu wara salige för hela den oändliga ewigheten. Nej, wi se här intet herrligt, utan först under hela vår lefnad blott en arm syndare, som ännu är full med skräpigheter, och ändtligen, när lifswet slutar, se wi blott huru den skräpiga kroppen afbleknar, dörr, förwandlas och begrafwes. Här fordras då andliga ögon, att wi se de ting, som icke synas. Likasom all sommarens fåring är fördold under wintrens drifwor och mörker, men på wårtiden åter frambröter i all sin skönhet; så är ock den tillkommande herrligheten nu fördold under tidens wedermöda, men skall lika sannt en gång uppenbaras, som sommaren efter wintren. Herren hafwer det sagt. Här fordras att wi weta på hwem wi tro, neml. att Han är en allsmäktig och sannfärdig Herre, som icke kan swika sina egna ord och sina troende wägners hopp. — "På oss", säger Apostelen — herrligheten skall "på oss uppenbaras." Då han likwäl började språket med jag — "jag håller så före" — och nu säger att herrligheten skall uppenbaras på "oss", så låter han dermed förstå, att den skall tillfalla icke blott de stora helgonen, Paulus och Petrus m. fl., såsom wi vanligen mena, utan ock alla trogna, äfwen de ringaste och skräpigaste, så snart de likwäl finnas ifklädda Christi rättfärdighet; "ty hwilka Gud hafwer gjort rättfärdiga, dem hafwer Han ock gjort herrliga" (v. 30). "Här är ingen åtskillnad; allesammans äro wi syndare och warda rättfärdige utan förskyllan". "Äro wi blott barn, så äro wi ock arfwingar". Sådant ligger i det ordet "oss". Och detta är just hufwudsaken i tron, att du ock kan tro det ordet "oss" och säga: äfwen på mig, arme, skall Gud uppenbara sin herrlighet. Är denna tro lefwande i hjertat, då skall du äfwen gerna lida något med Kristus, efter du sist äfwen skall "förherrligas med Gonom." Och så sannt Herren sjelf hafwer lofwat allt detta, skall Han ock fullborda det. Efter en kort tids wedermöda, pröfningar, strider och bekymmer, skola wi så se Gonom såsom Han är, då Han skall komma att hemta sin kämpande församling, den älskade bruden, och gifwa henne en ewig glädje och säga: "Si, wintren är förgången; regnet är öfverståndet och är sin väg; blomstren äro utgångne på marken; wårtiden är kommen. Stätt upp, min kära, och kom!" (Höga 2: 11, 12.) Herren hafwer det sagt. "Äro wi barn, så äro wi ock arfwingar". Gud förörke oss tron och hoppet och hjälpe oss lyckligt igenom till den saliga erfarenheten! Amen.